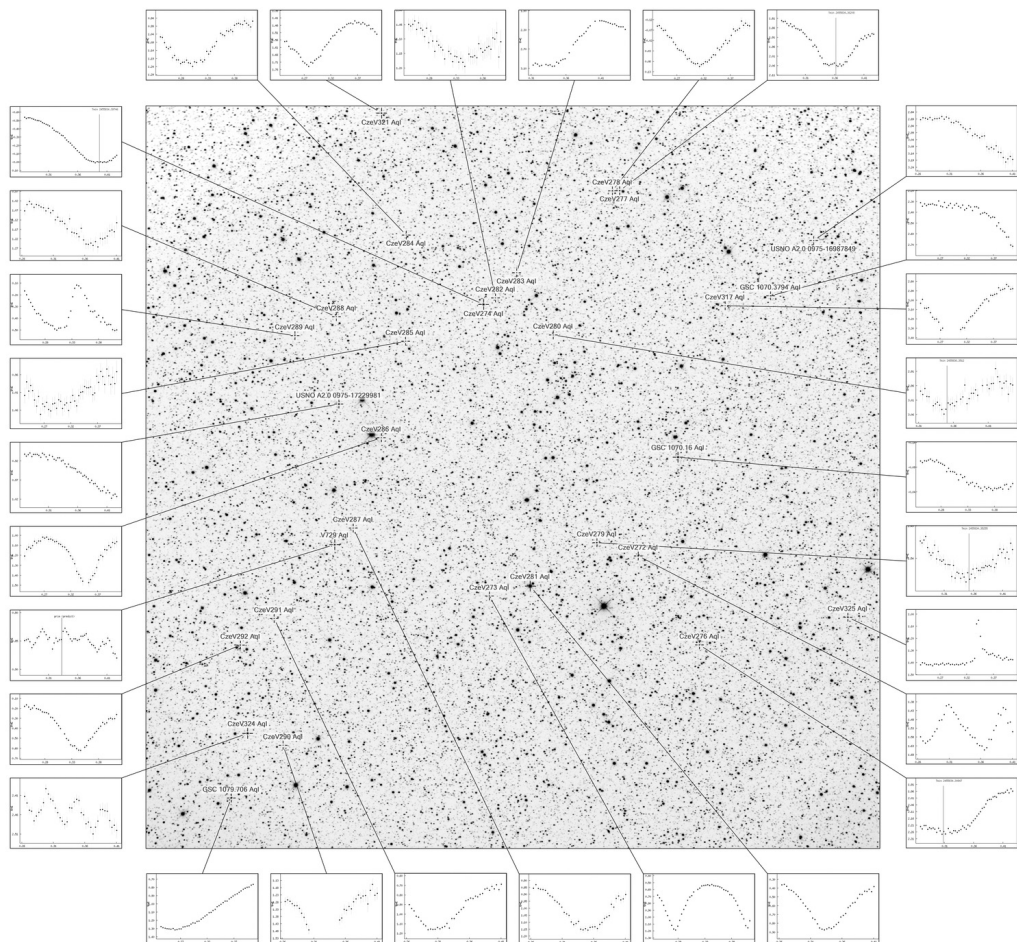

KOSMICKÉ ROZHLEDY

VĚSTNÍK ČESKÉ ASTRONOMICKÉ SPOLEČNOSTI

Číslo 2/2012
Ročník 50

www.astro.cz

Samostatně neprodejná příloha časopisu *Astropis*

Obsah

30 proměnných hvězd přineslo Astrofotografie roku 2011	3
Projekt KYKLOP pokračuje	3
Co přineslo Velké setkání ČAS v Jablonci?	4
Zemřel čestný člen ČAS pan Ladislav Schmied ...	5
Zápis řádného jednání VV ČAS 7. 3. 2012	7
Zápis řádného jednání VV ČAS 4. 4. 2012	9
Akce	11

V období června až srpna 2012 oslaví významná životní jubilea tito členové ČAS:

55 let	Ing. Jaromír Jindra, Praha František Krejča, Stařeč Ing. Jiří Odcházal, Praha
60 let	PaedDr. František Jáchim, Volyně Oldřich Chuman, Praha Ladislav Křivský, Úpice
65 let	RNDr. Zdislav Šíma CSc., Praha JUDr. Zdeněk Vaníček PhD, FABI, Praha Jaroslav Boček, Praha Jiří Jakl, Slatiňany
76 let	Dr. Zdeněk Sekanina CSc., Pasadena
77 let	Antonín Holub, Praha Ivan Adamczyk, Praha
80 let	Jan Brchel, Ústí nad Labem Mgr. Bohumír Šípek, Litvínov
81 let	Jiří Zahálka, Praha
83 let	prof. Ing. Milan Burša DrSc., Praha
86 let	Ing. Čestmír Barta, sen. CSc., Praha
87 let	RNDr. Václav Bumba DrSc., Ondřejov
93 let	doc. RNDr. Luboš Perek DrSc., Praha

ČAS přeje jubilantům vše nejlepší!

KOSMICKÉ ROZHLEDY

Věstník České astronomické společnosti

Ročník 50
Číslo 2/2012

Vydává
Česká astronomická společnost
IČO 00444537

Redakční rada
Petr Sobotka
Jan Vondrák
Pavel Suchan
Lenka Soumarová
Lumír Honzík
Radek Dřevěný
Marcel Bělík
Miloš Podařil
Vladislav Slezák

Adresa redakce
Kosmické rozhledy
Sekretariát ČAS
Astronomický ústav AV ČR
Fričova 298
251 65 Ondřejov
e-mail: cas@astro.cz

Grafická úprava a jazykové korektury
redakce Astropisu

Tisk
Apolys s.r.o., Praha 9

Distribuce
Adlex systém

ISSN 0231-8156

*Samostatně neprodejná
příloha časopisu Astropis*

Na obálce: Vítězná fotografie „Proměnný vesmír“
Pavla Cagaše a Václava Přibíka

30 proměnných hvězd přineslo Astrofotografie roku 2011

Marcel Bělík

11. ledna roku 2012 se ve Slunečním oddělení Astronomického ústavu AV ČR, v.v.i., v Ondřejově sešla porota astrofotografické soutěže „Česká astrofotografie měsíce“. Již poosmé ji čekal opravdu nelehký úkol – vybrat „Astrofotografa roku 2011“. Technická kvalita fotografií, různorodost témat, originalita i „umělecký dojem“ zamíchal názory porotců. I když se v diskuzi postupně vyhranilo několik horkých kandidátů, stejně se nakonec volba odehrála ve třech kolech, při nichž si všichni kandidáti postupně úplně vyměnili pozice. Ovšem poslední třetí kolo rozhodlo.

Volbou poroty získali tentokrát titul hned dva fotografové, kteří se podíleli na vzniku snímku „Proměnný vesmír“. Ocenění však nedostali pouze za tento úchvatný pohled do světa proměnných hvězd, ale i za další snímky nejen hvězd „měnlivých“. Nositeli titulu „Astrofotograf roku 2011“ jsou tedy pánové Pavel Cagaš a Václav Přibík.

Snímek, který oba autory nakonec vynesl na piedestal nejvyšší, opravdu obsahuje nejméně třicet nových, do listopadu roku 2011 neznámých proměnných hvězd. A nejen to. Přináší nám i první pohled do jejich soukromí, informaci o druhu a příčinách jejich proměnnosti. A navíc nám všem přinesl ještě jedno závažné poselství. Zjišťujeme, že astronomie stále ještě není pouze doménou obřích teleskopů, družic na oběžné dráze či superrychých automatizovaných přehlídek oblohy. Stále ještě zůstávají oblasti, kde i zapálený zájemce o astronomii s menším dalekohledem může ze zahrady rodinného domku přispět svým střípkem k poznání tajemství vesmíru. Jednou z nich jsou právě proměnné hvězdy.

Pozorování hvězd „měnlivých“ není jistě záležitostí jednoduchou, to se ostatně se snímáním oblohy vůbec neslučuje. Ovšem tradice jejich sledování v českých a slovenských končinách má hluboké kořeny, skrze něž prorůstá až do vrcholků „proměnnářských“ korun. Jedním z nich je i „Sekce proměnných hvězd a exoplanet“ České astronomické společnosti. Nejenže je studnicí moudrosti pro začínající pozorovatele, ale její webový portál se specializovanými aplikacemi je vstupní branou i pro zkušené pozorovatele z celého světa. I jména „Astrofotografů roku 2011“ včetně jejich pozorování v databázi sekce nalezneme.

Porota „České astrofotografie měsíce“ by za celou astronomickou komunitu Pavlu Cagašovi a Václavu Přibíkovi ráda vyjádřila své poděkování a popřála mnoho dalších podobných úspěchů. Podrobnosti o tomto snímku, který porotu přesvědčil o prvenství roku 2011, najdete v popisu prosincového kola soutěže ČAM.

Projekt KYKLOP pokračuje

Zdeněk Řehoř

V roce 2008 organizovala Přístrojová a optická sekce České astronomické společnosti úspěšný projekt věnovaný zpracování astronomických snímků s výstižným názvem KYKLOP. Po několikaleté pauze věnované zdokonalování rekonstrukčních algoritmů se tento projekt vrací zpět. Možnost zapojit se do něj tak opět dostává téměř každý astronom.

Každý, kdo se někdy pokusil fotografovat některý kosmický objekt (mimo Zemi přirozeně), ví, s jakými úskalími se musí během přípravy

i vlastní expozice vypořádat. Jedním z faktorů, které výrazně ovlivňují kvalitu výsledného snímku, je atmosféra Země. Jejím vlivem je často výsledný snímek neostrý, popř. jsou (zejména u krátkých expozic) v něm přítomny geometrické deformace obrazu. Hlavním cílem KYKLOPu je tento vliv maximálně omezit. V podstatě se tak snaží dosáhnout podobného efektu, jakého se dosahuje např. pomocí adaptivní optiky.

V předešlém běhu projektu se podařilo zapojit najednou přes 70 astronomů na území, jehož dva nejvzdálenější body byly od sebe více než 450 km. Projektu se zúčastnili nejen čeští, ale i slovenští, němečtí a rakouští kolegové. Souběžně pořizovali série snímků

vybraných astronomických úkazů a ty pak zasílali v nezpracované formě k jednotnému zpracování. Větší počet snímků znamená větší možnosti při jejich zpracování. Jeden z výsledných snímků si máte možnost prohlédnout vlevo. Je na něm zachycena planeta Saturn. Vpravo od ní si můžete povšimnout jejího měsíce Tethys.

V současnosti připravené algoritmy jsou ještě výrazně účinnější, a proto lze očekávat výslednou kvalitu snímků minimálně na stejné úrovni. Vlevo je snímek pořízený během průletu Mezinárodní vesmírné stanice ISS restaurovaný novým experimentálním algoritmem (k pořízení bylo využito 11 paralelně říze-

ných dalekohledů umístěných vedle sebe). Samotná expozice ISS jedním dalekohledem je poměrně náročná na následné zpracování (k dispozici je jen omezený počet použitelných snímků), výhoda souběžného snímání je tak zcela zřejmá.

Úspěch připravovaného projektu závisí samozřejmě na počtu pozorovatelů. Přihlásit se do projektu může každý. Podmínkou je jen minimálně požadované přístrojové vybavení (v podstatě vyhovuje téměř jakýkoliv astronomický dalekohled s průměrem objektivu nad 100 mm a fotoaparát či kamera na snímání). Odměnou pro zapojené pak bude přístup k podrobným výsledkům projektu (snímky v plném rozlišení) a samozřejmě spoluautorství na výsledném snímku. Předpokládaný ostrý start projektu je počátkem června tohoto roku (2012). Již nyní ale máte možnost se do tohoto projektu přihlásit.

Bližší informace o projektu včetně informací k přihlášení naleznete na stránkách Přístrojové a optické sekce České astronomické společnosti.

Co přineslo Velké setkání ČAS v Jablonci?

Petr Horálek

V sobotu 14. dubna 2012 proběhlo v Jablonci nad Nisou v klubu Na rampě Velké setkání složek České astronomické společnosti. Na setkání dorazilo mnoho vzácných a významných členů ČAS, zazněly velmi zajímavé příspěvky, byli oceněni Astrofotografové roku 2011 i nový nositel Kvízovy ceny. V samotném závěru pak čestný předseda ČAS dr. Jiří Grygar shrnul dění v astronomii i astrofyzice v loňském roce ve svých tradičních Žních objevů.

Po úvodním slovu Ing. Jana Vondráka, předsedy České astronomické společnosti, a Aleše Majera za spolupořadatele Klubu astronomů Liberecka představily některé složky či pobočky ČAS svou činnost. Účastníci setkání se tak mohli kromě „stálic“ mezi aktivními složkami a pobočkami seznámit i s těmi relativně či zbrusu novými. Mezi nimi byl i právě zmiňovaný Klub astronomů Liberecka, který mimo jiné pořádá již tradiční pozorování pro veřejnost v Jizerské oblasti tmavé oblohy. Letos se uskuteční v sobotu 26. května (a dle počasí až do časných ranních hodin 27. května). Velkou radostí a ctí pak bylo přivítat novou, ale všeobecně velmi známou pobočku Amatérská prohlídka oblohy, o níž vyprávěl Petr Scheirich.

V odpoledním bloku došlo na slavnostní část programu, při níž byly předány významné ceny ČAS. První z nich byla Kvízova cena, na kterou byl pro tento rok právem nominován známý popularizátor astronomie a pozorovatel proměnných hvězd Bc. Petr Sobotka. Jeho laureátská přednáška „Zákulisí popularizace“ byla doslova jedním z klenotů celého programu. Mimo jiné se posluchači dozvěděli, jakými strastmi člověk musí projít, aby byl schopným redaktorem pořadu v rozhlasovém vysílání.

Za neméně výrazné zásluhy pak byli oceněni i astrofotografové roku 2011 Václav Příbík a Pavel Cagaš, kteří svým relativně nenápadným či pro některé atypickým snímkem „Proměnný vesmír“ dovolili nahlédnout i laikovi do pestré zoologické zahrady proměnných hvězd v malém hvězdném poli na obloze. Ocenění převzali od přítomného zlomku poroty ČAM (Pavel Suchan, Martin Cholasta, Marcel Bělík a Zdeněk Bardon), která následně potčila i čestného předsedu ČAS Jiřího Grygara unikátní „čamovskou“ mikinou.

Ve třetím bloku zaznělo zejména motivační shrnutí činnosti Společnosti pro Meziplanetární Hmotu, v němž Jakub Černý ukázal až dechberoucí výsledky z pozorování a výzkumu komet i meteorických rojů českými amatérskými astronomy na světové úrovni. Zejména pak poukázal na rozvíjející se pozorovací program dalekohledu FRAM v argentinské pampě, jehož vědeckého týmu jsou spolu s rovněž přítomným Martinem Maškem členy. Na pozorovatelské úrovni dosahuje SMPH obdobně kvalitních výsledků světové úrovně jako Sekce proměnných hvězd a exoplanet vedená Bc. Lubošem Brátem. Dr. Jiří Grygar to ve své následující přednášce označil za doslova obdivuhodné výkony.

Před závěrečnou třešničkou programu ještě vystoupil Petr Horálek, vedoucí redaktor Astro.cz, který poděkoval všem autorům a přispěvatelům článků na server České astronomické společnosti a zároveň poprosil o ještě hlubší spolupráci. Závěrečné slovo, jak už bylo zmíněno, pak dostal dr. Jiří Grygar se svou poutavou a jako obvykle precizně připravenou shrnující přednáškou Žeň objevů 2011.

Za organizaci i krásné prostředí Česká astronomická společnost děkuje zejména Klubu astronomů Liberecka.

Zemřel čestný člen ČAS pan Ladislav Schmied

Martin Kákona

Ve věku nedožitých 85 let zemřel 29. března 2012 český amatérský pozorovatel sluneční fotosféry, který této zálibě na profesionální úrovni zasvětil celý život. Pan Schmied se věnoval systematickému pozorování Slunce celých 66 roků. Za toto období pořídil 12 500 zákresů sluneční fotosféry!

Pan Ladislav Schmied byl vynikajícím pozorovatelem, a to i přesto, že dlouhá léta bojoval s velkým handicapem, kterým byl jeho postupně se zhoršující zrak. Velkou životní odměnou pro něho bylo, když se mu díky moderním medicínským metodám zrak navrátil do té míry, že nemusel nosit brýle. Bohužel to již bylo na sklonku jeho života.

Pan Schmied vstoupil do ČAS jako student v roce 1943 a v roce 1944 začal soustavně pozorovat sluneční fotosféru. V roce 1947 se stal pozorovatelem Sluneční sekce, tehdy pod vedením Dr. Cepelchy. Od poloviny padesátých let spolupracoval s astronomickým kroužkem v Jindřichově Hradci s Prof. Neuwirthem a p. Mosem. V roce 1961 se účastnil celostátní výpravy na pozorování úplného zatmění Slunce do Bulharska a v témže roce byla v Jindřichově Hradci otevřena hvězdárna, kde společně s p. Martínkem instaloval hlavní dalekohled od konstruktérů Kozelský/Gajdušek. Sám ve své

sluneční pozorovatelně v Kunžaku používal pro svá pozorování dalekohled, který měl optiku od stejné dvojice konstruktérů. V letech 1961 až 1964 absolvoval kurz astronomie v Českých Budějovicích. V základní škole v Kunžaku vedl vlastní astronomický kroužek, který spolupracoval s kroužkem v Jindřichově Hradci, se kterým společně pořádali meteorické expedice.

Pan Ladislav Schmied svojí technikou napozoroval téměř 6 slunečních cyklů a kromě vlastních pozorování koordinoval a zpracovával pozorování stanic ČESLOPOL z Čech, Moravy, Slovenska a Polska. Je autorem publikace Sluneční činnost v letech 1610–1748 a 1969–1992 (Úpice) a dále publikace Štatistické a grafické prehľady slnečnej činnosti od roku 1610 (Hurbanovo). Z nedávné doby (2004) je rozsáhlá publikace Evidence vizuálních pozorování sluneční fotosféry v ČR a SR, která existuje i v digitální podobě.

Za svoji astronomickou činnost byl mnohokrát oceněn.

- 1965 Byl vyhlášen nejlepším pozorovatelem sluneční sekce ČAS
- 1967 Čestné uznání (za vynikající odbornou a organizační práci v ČAS)
- 1971 Medaile J. Keplera
- 1974 Čestné uznání (za obětavou práci pro sluneční sekci)
- 1976 Medaile M. Koperníka
- 1978 Čestné uznání za práci v ČAS
- 1992 Čestné uznání (za jeho významnou a dlouholetou práci pro astronomii)
- 1995 Zvolen čestným členem ČAS (jako uznání zásluh o rozvoj astronomie)
- 1999 Čestné uznání u příležitosti Astronomického festivalu (za dlouholetou činnost ve prospěch české astronomie)
- 2002 Čestné členství na Hvězdárně Františka Pešty v Sezimově Ústí (za mnohaleté vynikající studium a pozorování aktivity Slunce)

Také po něm byla pojmenována planetka 11326 – Ladislavschmied.

Pan Schmied si zachovával i přes svůj vysoký věk bystrou mysl, racionální úsudek a svěžího ducha. Uměl vždy naslouchat a poradit. O panu Schmiedovi se dá jednou větou říci, že to byl velký životní optimista. Díky svému optimismu překonal mnoho až neuvěřitelných životních překážek. A také to byl Pozorovatel vesmíru s velkým „P“. Čest jeho památce!

Zápis řádného jednání Výkonného výboru ČAS

Jednání se konalo 7. března 2012 od 13:00 v Astronomickém ústavu AV ČR v Praze na Spořilově. Přítomni: Radek Dřevěný, Lumír Honzík, Miloš Podařil, Vladislav Slezák, Petr Sobotka, Lenka Soumarová, Pavel Suchan, Jan Vondrák; revizorka: Eva Marková. Omluven: Marcel Bělík

• **Kontrola zápisu ze 7. 12. 2011.** Řada bodů minulého zápisu je i samostatnými body současného zasedání, proto budou zmíněny dále. Úkol vytisknout propagační letáček pro Keplerovo muzeum trvá (zajistí P. Suchan). VV souhlasí s nákupem nových krabiček na plakety Nušlovy ceny a nových desek na diplomy (koupí Sobotka) – úkol trvá.

• **Ceny ČAS.** Uzávěrky návrhů laureátů cen pro rok 2012: Nušlova cena – 30. dubna, Littera Astronomica – 31. května, Kopalova přednáška – 30. června. První dva termíny vyplývají ze statutů cen, třetí termín schválil VV ČAS. Na astro.cz bude pro každou cenu měsíc před uzávkou zveřejněna výzva k podávání návrhů (Podařil). Tradiční místo, kde ČAS předává cenu Littera Astronomica v rámci Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě, tedy Kulturní dům Ostrov, bude město prodávat do soukromého vlastnictví. Suchan prověří u organizátorů, zda se veletrh uskuteční a za jakých podmínek. Ocenění Astrofotograf roku 2011 a Kvízova cena 2012 budou předány 14. dubna na setkání složek ČAS.

• **Certifikát pro kolektivní členy ČAS.** Honzík připravil první návrhy certifikátu – viz zápis 7. 12. 2011. Smyslem je vyrobit certifikát, který si kolektivní člen (většinou hvězdárna) nechá např. zarámovat a vystaví třeba ve vstupním prostoru své hvězdárny. Bude se tak moci před veřejností přihlásit ke svému členství a ke společným hodnotám s ČAS. VV děkuje Honzíkovi za návrhy, graficky upraví Slezák.

• **Účetnictví ČAS.** Od 1. 1. 2012 ČAS účtuje v podvojném účetnictví. Znamená to několik organizačních změn i pro složky ČAS. Sobotka a Dřevěný vypracovali vzorové peněžní deníky pro složky. Složky jsou povinny je odevzdávat vyplněné elektronicky tajemníkovi čtvrtletně. Termíny odevzdání jsou 5. dubna (za 1. čtvrtletí), 5. července (za 2. čtvrtletí), 5. října (za 3. čtvrtletí) a 5. ledna (za celý rok). Tato nová povinnost složek je velice důležitá a její neplnění bude považováno za vážné porušení povinností složky. Pro potřeby vedení podvojného účetnictví ČAS zakoupila software Pohoda a Sobotka se zúčastnil školení o ovládání programu. VV děkuje účetnímu Josefu Mikulovi za konzultace. Na návrh Dřevěného Sobotka po celý rok 2012 souběžně s účtováním v Pohodě povede také daňovou evidenci v Excelu, jak tomu bylo v minulých letech. Složky musí nahlásit seznam svého majetku, který bude vložen do Pohody. Vzorový formulář sestaví Dřevěný.

• **Rozpočet ČAS.** RVS potvrdila vyšší dotace na rok 2012 pro ČAS ve výši 409 000 Kč. Dřevěný připravil aktualizovanou verzi rozpočtu ČAS na rok 2012, VV rozpočet schválil. Celkové příjmy i výdaje se očekávají cca 1,5 mil Kč. Rozpočet bude schodkový ve výši cca 45 000 Kč (bude hrazeno z rezervy). Dotace složkám pro rok 2012 bude v celkovém objemu mírně navýšena. Rozdělení dotace se složky dozví 14. 4. na setkání složek, kde zástupci složek podepíší smlouvy. Smlouvy připraví Dřevěný. VV schválil písemnou podobu pravidel přidělení dotace složkám (sepsal Honzík). Nejde o pravidla nová, podle těchto pravidel je dotace rozdělována již několik let, jen byla na žádost složek sepsána do písemné

podoby, která bude zveřejněna na astro.cz (Sobotka). Složky byly opakovaně s pravidly seznamovány na lednových pracovních setkáních.

• **APO novou sekci ČAS.** Občanské sdružení Amatérská prohlídka oblohy projevilo záměr stát se sekci ČAS. Jednání probíhají od konce roku 2011, VV se záměrem formálně vyjádřil souhlas hlasováním po emailu 9. února 2012. Valná hromada APO se uskuteční 24. března v Ondřejově a provede formální kroky nezbytné k přechodu APO pod ČAS. Valné hromady se zúčastní za ČAS minimálně místopředseda Pavel Suchan.

• **Velké setkání složek a kolektivních členů ČAS.** Jak bylo oznámeno v předchozích zápisech, setkání proběhne v Jablonci nad Nisou, Jiráskova 9, v Klubu Na Rampě <http://www.rampaklub.cz/> v sobotu 14. dubna 2012. Na místě organizačně zajišťuje Klub astronomů Libereck. V programu dojde z iniciativy SMPH k workshopu o úspěšných astronomických projektech sekcí a poboček. Workshop povede předseda SMPH Ivo Míček. Složky, které žádné projekty neorganizují, budou moci přednést klasické představení své činnosti za uplynulý rok. Na setkání bude předána Kvízova cena 2012 a ocenění Astrofotograf roku 2011. Program bude zakončen přednáškou Jiřího Grygara „Žeň objevů 2011“ a pro zájemce bude následovat pozorování noční oblohy. Podrobný program bude zveřejněn na astro.cz a v konferenci vedcas.

• **95 let ČAS.** 8. prosince uplyne 95 let od založení ČAS. Při této příležitosti proběhne slavnostní setkání členů ČAS a složek ČAS v Praze, nejlépe v posluchárně ČVUT na Karlově náměstí. V programu si připomeneme historii ČAS a proběhne také předání Nušlovy ceny za rok 2012. VV sbírá náměty pro program slavnostního setkání a také jakékoli historické materiály, které by bylo možno promítnout / ukázat.

• **Astro.cz.** Sobotka informoval o stavu instalace nového serveru, kterou provádí Jan Štrobl. 1. února proběhla první schůzka s firmou Media, která provede návrh nového vzhledu a uspořádání astro.cz. V současnosti pracuje redakce astro.cz na přesném zadání. V souvislosti s prací na astro.cz, spojenou se soutěží o nejlepší vtíp na téma konce světa nebo mayského kalendáře, VV rozhodl o vyplacení odměny 2000 Kč P. Horálkovi. Odměna bude vyplacena ve druhém pololetí.

• **Terminologická komise.** VV ČAS se zabýval na podnět M. Šulce činností Terminologické komise. Ta bohužel po dva roky funguje nedostatečně, někteří členové ji opustili. VV se po diskuzi rozhodl komisi zrušit. VV děkuje za dosavadní práci. V případě, že v budoucnu vznikne potřeba podobnou komisi mít, lze její činnost obnovit.

• **Zasedání EAS.** Zasedání Evropské astronomické společnosti EAS s přidruženými astronomickými společnostmi (mezi něž patří i ČAS) proběhlo ve dnech 1. až 2. února 2012 ve Švýcarsku a za ČAS se zúčastnil předseda Jan Vondrák. EAS má záměr organizovat každoročně velký evropský astronomický kongres, v podstatě větší variantu známé akce JENAM (viz zápis 15. 4. 2011). Snahou EAS je také navýšit počet členů.

• **Činnost složek.** VV zkontroloval činnost složek ČAS a zjistil neuspokojivý stav v některých složkách ČAS. Předsedové těchto složek budou zváni postupně na jednání VV ČAS.

• **Usnesení sjezdu ČAS.** VV zkontroloval plnění usnesení 18. sjezdu ČAS z roku 2010. Úkoly pro VV dané sjezdem budou do konání příštího sjezdu na jaře 2013 splněny.

• **Noví členové ČAS.** VV přijal do ČAS tyto nové členy: Jan Mišurec (Pražská pobočka), Petra Grulichová (Pražská pobočka), Ondřej Palán (Pražská pobočka), Michal Pflieger

(Pražská pobočka), Peter Kohút (Pražská pobočka), Tereza Kloučková (Pražská pobočka), Miroslav Franc (Pražská pobočka), Antonín Hříbal (Západočeská pobočka), Fernand Emering (Sekce proměnných hvězd a exoplanet), Milan Patka (Historická sekce), Marek Šolc (Historická sekce), Karel Bůna (Klub astronomů Liberecka), Martin Bůna (Klub astronomů Liberecka).

• **Noc vědců 2012.** VV diskutoval organizaci Evropské noci vědců, která proběhne 28. září 2012 a zapojení ČAS. Výše dotace z EU ještě není známa. Proto také zatím neodešlo informační oznámení.

• **„Kopal 2014“ – akce k připomenutí 100. výročí narození prof. Zdeňka Kopala.** Suchan informoval o přípravách několika rozsáhlých akcí v Litomyšli v roce 2014. Za Českou astronomickou společnost se koordinačních schůzek zúčastňují Grygar a Suchan.

• **Keplerovo muzeum.** Vondrák a Suchan informovali o stavu a provozování Keplerova muzea. Výše dotace od Magistrátu hl. m. Prahy není dosud známa.

• **Projekt game4planet.** Zástupce projektu p. Beran se dostaví na příští jednání VV, aby o projektu informoval. Představení projektu je také na programu Velkého setkání složek 14. 4. 2012.

• **Výročí Pardubické hvězdárny (kolektivní člen ČAS).** Dne 28. 3. 2012 proběhne tisková konference k 20. výročí Hvězdárny barona A. Krause v Pardubicích (a 100 let první lidové hvězdárny v Čechách). Za ČAS se zúčastní čestný předseda Jiří Grygar a tiskový tajemník Pavel Suchan.

Termín příští schůze VV ČAS je středa 4. dubna 2012 v Praze v Astronomickém ústavu AV na Špořilově od 13:00.

Zapsal Sobotka, zápis schválil VV elektronickým hlasováním.

Zápis řádného jednání Výkonného výboru ČAS

Jednání se konalo 4. dubna 2012 od 13:00 v Astronomickém ústavu AV ČR v Praze na Špořilově. Přítomni: Lumír Honzík, Miloš Podařil, Vladislav Slezák, Petr Sobotka, Lenka Soumarová, Pavel Suchan, Jan Vondrák; revizorka: Eva Marková. Omluveni: Marcel Bělík, Radek Dřevěný. Hosté: Ladislav Beran, Luboš Brát.

• **Kontrola zápisu ze 7. 3. 2012.** Řada bodů minulého zápisu je i samostatnými body současného zasedání, proto budou zmíněny dále. Úkol vytisknout propagační letáček pro Keplerovo muzeum trvá (zajistí P. Suchan).

• **Projekt game4planet.** VV vyslechl zástupce projektu Ladislava Berana a jeho dva spolupracovníky. V Písku by měl vyrůst ve dvoupatrové hale simulátor kosmického prostředí především pro školní výpravy a rodiny s dětmi. V plánu je celoevropský dosah zařízení a přijímání zahraničních výprav. Děti se zúčastní kosmické mise, jednodenní nebo vícedenní, okusí kosmickou stravu, seznámí se s planetami naší soustavy a vydají se do vesmíru zkoumat cizí světy. Forma prezentace vesmíru a kosmického prostředí bude velmi pestrá, od hry přes přednášky až po divadelní představení. Projekt je ve stadiu úvah a návrhů, hledání sponzorů a záští. ČAS byla požádána spolu s Českou kosmickou kanceláří o odborný dohled, aby informace sdělované z oborů astronomie a kosmonautiky byly správné. VV projekt zaujal a pozval zástupce projektu ke krátké prezentaci na setkání složek 14. 4. do Jablonce nad Nisou.

• **Zástupci složek na VV.** VV přizval na jednání o činnosti pobočky Třebíč předsedu pobočky Romana Šulu, který účast přislíbil, ale v den jednání se ze zdrav. důvodů omluvil. Pozvání platí i na příští jednání VV. Na příští schůzi bude pozván také předseda Kosmologické sekce Vladimír Novotný. Oba zástupce složek osloví Honzík a předem zašle otázky VV ohledně činnosti složek.

• **Členská databáze.** Luboš Brát představil elektronickou verzi členské databáze převedenou do MySQL databáze. Databáze se bude nadále upravovat přímo na astro.cz ve speciálně naprogramovaném rozhraní. Do databáze bude mít přístup VV ČAS, zástupci složek i jednotliví členové ČAS – samozřejmě každá skupina uživatelů bude mít jiná práva a bude zaručena ochrana osobních údajů. Přes databázi půjdou také snadno evidovat platby členských příspěvků a rozesílat hromadné emaily vybraným skupinám členů – např. členům jednotlivých složek. V databázi bude uchovávan také aktuální seznam funkcionářů složek a laureátů cen ČAS. VV děkuje L. Brátovi za naprogramování celé aplikace. Autor ji předvede na setkání složek ČAS 14. 4. Používání databáze pak bude pro složky povinné!

• **Podzimní knižní veletrh.** Organizátorka Podzimního knižního veletrhu v Havlíčkově Brodě Markéta Hejkalová potvrdila, že i letos se bude veletrh konat v Kulturním domě Ostrov (19. a 20. října 2012). ČAS se zúčastní v obvyklém rozsahu ve spolupráci s nakladatelstvím Aldebaran a Jihlavskou astronomickou společností. Přihlášku ČAS a koordinaci organizace zajistí Sobotka. Účast na tiskové konferenci v Praze a v Havlíčkově Brodě zajistí Suchan.

• **APO novou sekci ČAS.** VV konstatoval, že občanské sdružení Amatérská prohlídka oblohy splnilo všechny náležitosti k tomu, aby se stalo sekci ČAS. Valná hromada APO 24. března 2012 rozhodla o rozpuštění občanského sdružení a provedla další formální kroky, např. volbu výboru nové sekce ČAS. Předsedou se stal Marek Kolasa, místopředsedou Petr Scheirich, hospodářkou Jana Švandová. VV přijal přihlášky prvních 15 členů APO do ČAS a Sobotka potvrdil zaplacení členských příspěvků těchto členů na rok 2012. VV zřídil novou sekci ČAS pod názvem Amatérská prohlídka oblohy k datu 24. března 2012.

• **Zpracování historie ČAS.** Honzík informoval VV o své korespondenci s předsedkyní Historické sekce A. Šolcovou. VV pověřuje Historickou sekci vypracováním námětů a přípravou podkladů pro oslavy 95. výročí založení ČAS. S ohledem na budování nových internetových stránek astro.cz bude nezbytné prezentovat na nich bohatou historii ČAS. VV pověřuje Historickou sekci přípravou podkladů pro tuto část astro.cz (tj. historie ČAS). O obou úkolech budou informováni všichni členové Historické sekce. VV žádá Historickou sekci o vyjádření k pověření do 30. 4. 2012.

• **Velké setkání složek a kolektivních členů ČAS.** Jak bylo oznámeno v předchozích zápisech, setkání proběhne v Jablonci nad Nisou, v Klubu Na Rampě (<http://www.rampaklub.cz>) v sobotu 14. dubna 2012. Sobotka rozeslal složkám návratku a předběžný program. A. Majer (předseda Klubu astronomů Liberecka) vytvořil informační leták o akci. Sobotka zveřejní informace o setkání na astro.cz formou článku. VV děkuje pobočce Klub astronomů Liberecka za přípravu akce.

• **Rozpočet, evidence majetku a účetnictví ČAS.** VV schválil rozdělení dotace složkám pro rok 2012, celková suma je 177 770 Kč. Rozdělení dotace se složkám dozví 14. 4. na

setkání složek, kde zástupci složek podepíší smlouvy. Jejich znění upravil pro rok 2012 Dřevěný. Dřevěný vypracoval pro složky formulář pro evidenci majetku (rozešle Sobotka). VV připomíná novou povinnost odevzdat čtvrtletně jednotné peněžní deníky složek Sobotkovi – nejbližší termín je 11. 4. 2012.

• **Certifikát pro kolektivní členy ČAS.** Slezák připravil návrhy certifikátu – viz zápisy 7. 12. 2011 a 7. 3. 2012. VV vybral jeden z návrhů a prvním kolektivním členům budou předány 14. 4. Seznam smluv o kolektivním členství dodá a kol. členy o logo požádá Sobotka.

• **Astro.cz.** Sobotka představil cenovou nabídku firmy Medio na grafické řešení nové podoby astro.cz. Celková výše by byla 45 000 Kč, což je částka schválená v rozpočtu ČAS. Brát vyjádřil pochybnost o výši částky, měla by být nižší, pokud v ní není zahrnut i převod stránky do html kódu. Prověří Sobotka, vyjádří se také revizor Černický.

• **Noví členové ČAS.** VV přijal do ČAS tyto nové členy: Martin Blaho, Eliška Duchková, Šárka Dyčková, Zuzana Chládová, Michal Karták, Marek Kolasa, Miroslav Kottek, Dominika Kraftová, Michal Kroužel, Barbora Mikulecká, Martin Rybář, Zbyněk Řešetka, Petr Scheirich, Petr Šťastný, Jana Švandová, Petra Vaňáčková (všichni Amatérská prohlídka oblohy), Patrik Ladislav (Klub astronomů Liberecka).

• **Keplerovo muzeum.** Vondrák podepsal smlouvu na dotaci od Magistrátu hl. m. Prahy ve výši 140 000 Kč na provoz Keplerova muzea v roce 2012. Informaci o přidělení dotace magistrátem poskytne také Agentuře ProVás.

• **Nový občanský zákoník.** Miroslav Šulc, hospodář SMPH, upozornil VV ČAS na nový občanský zákoník, který bude platit od 1. 1. 2014. Jsou v něm změny týkající se také občanských sdružení. Některé z nich povedou pravděpodobně ke změně stanov ČAS. VV děkuje M. Šulcovi za upozornění. VV ohledně změn zákona a důsledků pro ČAS vyčká na právní výklad.

• **Přechod Venuše před Sluncem 6. 6. 2012.** Suchan a Slezák připraví informační letáček ČAS k distribuci pobočkám, sekcím a kolektivním členům ČAS. Suchan zajistí oslovení všech astronomických institucí v ČR a soustředění informací o programu k tomuto úkazu na astro.cz.

• **Čestní členové ČAS.** VV přijal první náměty (od J. Grygara a P. Suchana) pro volbu čestných členů na sjezdu ČAS.

• **Výstava 101 mužů.** VV projednal nabídku projektu fotografické výstavy „101 mužů“ plánovaného na podzim na piazzettě Národního divadla v Praze a navrhl Luboše Bráta a Josipa Kleczka. Zprostředkuje Suchan.

Termín příští schůze VV ČAS bude dohodnut na setkání složek 14. dubna 2012 v Jablonci nad Nisou.

Zapsal Sobotka, zápis schválil VV elektronickým hlasováním.

Akce | 15. let znovuotevření vlašimské hvězdárny

Na pátek 25. 5. 2012 od 18 hodin jsme k 15. výročí znovuotevření vlašimské hvězdárny připravili speciální přednášku Mgr. Jana Veselého, odborného pracovníka Hvězdárny a planetária v Hradci Králové, s názvem „Mars útočí“. Zajímavou formou dospělým i dětem přiblíží nám blízkou planetu, která je právě v tomto jarním období dobře viditelná na noční obloze.

Čtyři tábory hvězdárny v Karlových Varech

Pořádáme čtyři běhy letních táborů. 9.–13. 7. 2012 Zánik Faeny, 1. běh letního příměstského tábora, denně nástup v 8:15, ukončení v 18:00. 15.–26. 7. 2012 Poznej astronomii Čech, Astronomický putovní tábor. 5.–22. 8. 2012 Dětství naší planety, Letní astronomický pobytový tábor. 27.–31. 8. 2012 Synové Slunce, 1. běh letního příměstského tábora, denně nástup v 8:15, ukončení v 18:00. Bližší informace <http://astropatrola.cz/tabory.htm>.

Letní Astronomické SOustředění 2012

Letní Astronomické SOustředění (LASO) je letní dětský tábor Jihlavské astronomické společnosti, který je zaměřený na popularizaci astronomie mezi dětmi a mládeží. Účastnit se mohou všichni, kteří se chtějí na táboře nejen pobavit, ale také něco dozvědět. Tábořiště: Hájenka Černé lesy u Brtnice na Jihlavsku; termín: 21. až 31. července 2012; cena: 3300 Kč; web: <http://www.jiast.cz/laso>, e-mail: laso@jiast.cz, tel.: +420 728 880 930

Tábor Klubu astronomů Liberecka

Klub astronomů Liberecka pořádá II. ročník letního Astronomického tábora pro děti a mládež v termínu 19.–25. 8. 2012. Tábor se koná v malebném prostředí Maloskalska v Českém ráji, je vhodný i pro rodiče s dětmi a má bohatý doprovodný program (splutí řeky na raftu, návštěva lanového centra, IQ Parku a další). Podrobnější informace a přihláška na www.udalosti.astronomy.cz/tabor.

5. astronomický den v Jizerské oblasti tmavé oblohy

V sobotu 26. 5. 2012 od 13:00 proběhne na Jizerce v rámci Jizerské oblasti tmavé oblohy Astronomický den pro veřejnost. Klub astronomů Liberecka-pobočka České astronomické společnosti, Astronomický ústav Akademie věd ČR a SUNDISK s.r.o. ve spolupráci s Hostelem Panský dům-Jizerka Dudovi pořádají rodinné odpoledne a večer na Jizerce. Připraveno je pozorování Slunce dalekohledy, přednášky a večerní pozorování dalekohledy (pozorování pouze za jasného počasí). Najdete nás u Sklárný za Panským domem. Vstup zdarma. Zajištěna je autobusová doprava. Více na <http://www.asu.cas.cz/akce>.

Inzerce

Prodá se dalekohled „MIZAR“: průměr hlavního zrcadla 110 mm, světelnost 1:7,3, ohnisková vzdálenost 805,85 mm, zvětšení: symetrický okulár $f=25$ mm 32×, Kelnerův okulár $f=15$ mm 54×, symetrický okulár s Barlowovou čočkou $f=8,36$ mm 96×, Kelnerův okulár s Barlowovou čočkou $f=4,76$ mm 69×, rozlišovací schopnost 1,3", limitní hvězdná velikost 12 mag, rozměry dalekohledu v mm: délka 885, šířka 800, váha max 20 kg. Cena 3500 Kč. Kontakt přes Knihovnu Astronomického ústavu AV ČR (paní Večeřová nebo Svašková) – bibl@asu.cas.cz, telefon 323 650 326.